

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
OFISI YA MAKAMU WA RAIS**

**HOTUBA YA MHE. DKT. PHILIP ISDOR MPANGO, MAKAMU WA RAIS WA
JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA WAKATI WA UFUNGUZI WA
SHIRIKISHO LA MICHEZO YA MASHIRIKA YA UMMA, TAASISI NA
MAKAMPUNI BINAFSI NCHINI (SHIMMUTA)**

TAREHE 20 NOVEMBA, 2022

JIJINI TANGA

Mheshimiwa Pauline Gekul, Naibu Waziri wa Utamaduni, Sanaa na Michezo;

Waheshimiwa Mawaziri na Naibu Mawaziri wote mliopo;

Mheshimiwa Omary Mgumba, Mkuu na Mkoa wa Tanga;

Waheshimiwa Wabunge wa Mkoa wa Tanga;

Wakuu wa Wilaya wote mliopo;

Viongozi wa CCM wakiongozwa na Mheshimiwa Suleiman Mzee, Katibu wa CCM wa Mkoa wa Tanga;

Makatibu Wakuu na Naibu Makatibu Wakuu mliopo pamoja na Katibu Tawala wa Mkoa wa Tanga;

Roselyne Massam, Mwenyekiti wa SHIMMUTA;

Kamati ya Ulinzi na Usalama ya Mkoa;

Ally Mayai Tembele, Kaimu Mkurugenzi wa Michezo, Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo;

Neema Msita, Katibu Mkuu wa Baraza la Michezo la Taifa (BMT);

Wakuu wa Taasisi za Umma, Mashirika na Makampuni Binafsi nchini;

Viongozi wa Dini na Wazee wa Mkoa wa Tanga;

Ndugu Waandishi wa Habari;

Ndugu Wanamichezo; Wageni Waalikwa, Mabibi na Mabwana,

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania...

Michezo saafiii!!!

SHIMMUTAAA!!!

Kwanza, namshukuru Mwenyezi Mungu, ambaye kwa rehema zake ametujalia afya njema na kutuwezesha kukutana siku hii ya leo hapa jijini Tanga. Naomba nitumie fursa hii pia kuwashukuru sana wana Tanga, wakiongozwa na Mheshimiwa Omary Mgumba, Mkuu wa Mkoa wa Tanga kwa mapokezi mazuri, na kwa kukubali kuwa mwenyeji wa Michezo ya SHIMMUTA ya mwaka huu 2022. **Asanteni sana wana Tanga!** Nawaletoa salamu kutoka kwa Mheshimiwa

Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Mheshimiwa Rais anawapongeza kwa kuendelea kuchapa kazi katika Kilimo, Ufugaji, Viwanda, Biashara na huduma mbalimbali na kuchangia katika maendeleo ya kiuchumi ya Taifa letu.

Kama mlezi wenu, nimefurahi sana kuungana nanyi kwa mara ya kwanza katika ufunguzi wa mashindano ya 53 ya SHIMMUTA. Naomba nitoe shukrani zangu za dhati kwa heshima kubwa mliyoniwa ya kuwa Mgeni Rasmi. Ninawapongeza sana kwa maandalizi mazuri na kuwezesha michezo hii kufanyika. Aidha, ninawashukuru Viongozi wa Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo, kwa kuhudhuria kwenye ufunguzi huu lakini pia kwa kusimamia vizuri sekta ya michezo hapa nchini. Kupitia uongozi wenu, tumeona maendeleo mazuri katika sekta hii, na zaidi kwa timu za wanawake na watu wenye ulemavu. **Hongereni sana!**

Napenda pia kutoa shukrani kwa Wakuu wote wa Taasisi za Umma, Mashirika na Makampuni Binafsi pamoja na wanamichezo wote mlioweza kuja Tanga kushiriki katika mashindano haya muhimu. Nafurahi kuona viongozi wengi mmejitokeza katika ufunguzi huu ili nanyi mjionee hali halisi ya ushiriki wa watumishi wenu katika michezo na pia kupata fursa ya kujadiliana kuhusu mwenendo wa Shirikisho letu. Naamini kupitia Mashindano haya, tutajifunza na kutafuta namna bora zaidi ya kuimarisha Shirikisho hili.

Ndugu Viongozi wa Taasisi, Mashirika ya Umma na Makampuni Binafsi, Wageni Waalikwa na Wanamichezo;

Nashukuru leo nimepata wasaa wa kuzungumza nanyi na kupata fursa ya kusema nanyi mambo muhimu kuhusu michezo mahala pa kazi. Kaulimbiu ya mwaka huu inayosema **“Michezo ni fursa, tuitumie vyema kuimarisha afya za wafanyakazi kwa uchumi imara wa Taifa”** inatukumbusha kuwa, ili Taifa liweze kuwa na uchumi imara, ni lazima kuwa na nguvukazi yenye afya njema. Tafiti zinatueleza kuwa michezo ina faida kwa afya ya mwili na akili. Hivyo, hatuna budi kuhimiza viongozi na watumishi katika sehemu za kazi na watazania kwa ujumla, kushiriki kwenye michezo, ili kuwa na nguvukazi yenye afya ya mwili na akili ambayo italeti matokeo chanya ya utendaji katika taasisi zetu na kwa maendeleo ya Taifa. Kwa kufanya mazoezi tutaepukana na hali ya uzito uliozidi, matatizo ya afya ya akili, magonjwa yasiyo ya kuambukiza kama

vile kisukari na shinikizo la damu; magonjwa ambayo kwa kiasi kikubwa husababishwa na mtindo wa maisha, ulaji usiofaa na kutofanya mazoezi mara kwa mara.

Halikadhalika, pamoja na kujenga na kuimarisha uchumi wa Taifa na afya za Wafanyakazi, ni matarajio ya Serikali kuona ushiriki wenu kwenye michezo hii unasaidia: kujenga urafiki, tabia ya ushirikiano, upendo na udugu; kujenga Taifa lenye nidhamu; kujenga uhusiano, uelewano na mshikamano wa Taifa; kujenga moyo wa uzalendo; na kukuza ukakamavu, ujasiri na kujiamini. Aidha, tumieni Michezo hii ya SHIMMUTA kujifunza, kuvumiliana, kuishi pamoja na kuleta umoja na ushirikiano kati ya Taasisi za Umma, Mashirika na Makampuni Binafsi.

Ndugu Viongozi Wakuu, Wageni Waalikwa, na Wanamichezo;

Mwenyekiti wa SHIMMUTA katika taarifa yake ameeleza kuwa katika miaka ya nyuma, timu zaidi ya 60 za Taasisi za Umma, Mashirika na Makampuni Binafsi zilikuwa zikishiriki kwenye michezo ya SHIMMUTA ya kila mwaka, lakini katika miaka ya hivi karibuni idadi hiyo imekuwa ikipungua. Mwaka 2021 kule Morogoro zilishiriki Timu 39 tu. Bahati nzuri mwaka huu 2022 ushiriki umeongezeka, zinashiriki timu **52**. Nazipongeza timu zote zilizokuja kushiriki lakini pia ina maana kuwa, bado viongozi na wanachama wote wa SHIMMUTA mna kazi kubwa ya kufanya ili kuhakikisha Mashindano haya yanarudi kwenya hadhi yake. Hivyo, ni lazima tuhakikishe wale wanachama walioacha kushiriki miaka iliyopita wanarudi, na wale ambao si wanachama kabisa wa SHIMMUTA, wanajiunga uanachama. Kama mlezi wenu, ninawahimiza Viongozi wote, Wakuu wa Taasisi, Mashirika ya Umma na Makampuni Binafsi na wafanyakazi, kujadili kwa pamoja masuala yanayoathiri uanachama na ushiriki wetu kwenye Michezo ya SHIMMUTA ya kila mwaka, ili tuweze kupata suluhu ya kudumu. Ni vema tuje na mbinu mbadala za kuvutia wanachama wapya kujiunga nasi.

Ndugu Viongozi Wakuu, Wageni Waalikwa, na Wanamichezo;

Mimi Mlezi wenu natamani sana kuona Michezo hii ya SHIMMUTA inachangamka zaidi na kuwa na washiriki wengi zaidi kupita hata ilivyokuwa miaka ya mwanzo. Naamini tukishirikiana na kuzijadili changamoto zilizopo na kuweka mikakati madhubuti, hili linawezekana. Naomba mniruhusu nigusie baadhi ya changamoto.

(i) **Baadhi ya Taasisi Kutoshiriki Michezo ya SHIMMUTA**, Tumesikia kuwa, taasisi nyingi zinashindwa kushiriki michezo ya SHIMMUTA kutokana na aidha kutotengewa fedha katika bajeti au fedha zilizotengwa kutumika kwa matumizi mengine! Hii siyo sawasawa. Lazima michezo ipewe kipaumbele kama majukumu mengine muhimu ya Taasisi, Mashirika na Makampuni yote. Napenda kusisitiza kwa viongozi wa Taasisi, Mashirika na Makampuni wanachama wa SHIMMUTA, mhakikishe fedha zinatengwa kila mwaka na kuwaruhusu watumishi wenu kushiriki Michezo hii. Kama Mlezi nitaendelea kufuatilia suala hili, na kwa kuanzia nawataka viongozi wa SHIMMUTA kunipatia taarifa za Taasisi/Shirika na Kampuni ambazo zimeshindwa kufanya hivyo kuanzia mwaka huu.

(ii) ***Baadhi ya Viongozi kutowapatia ruhusa Viongozi wa Kamati Tendaji kuhudhuria Vikao vya Shirikisho.*** Napenda niwakumbushe Viongozi wa Taasisi, Mashirika na Makampuni Binafsi kuwa, vikao hivi vipo kwa mujibu wa Katiba ya Shirikisho. Vilevile, viongozi hawa wa Kamati Tendaji wamechaguliwa na hivyo wanapozuiliwa kushiriki vikao hivi wanakosa fursa ya kuwasemea wafanyakazi wenzao na kuchangia maandalizi ya mipango na mikakati ya kuipeleka SHIMMUTA mbele. Hivyo, nawasihi viongozi wa Taasisi, Mashirika na Makampuni Binafsi muwaruhusu viongozi wa Kamati Tendaji washiriki kwenye vikao vya uongozi kila inapohitajika kwa maslahi mapana ya wafanyakazi na Taasisi zetu. Kwa sababu hiyo, napenda kuwashukuru na kuwapongeza viongozi wa Taasisi, Mashirika na Makampuni yote mnaoshiriki Mashindano haya ya SHIMMUTA mwaka huu. Wakuu wote wa Taasisi na Mashirika waliopo hapa, simameni niwaone. Asanteni sana kwa kuwaruhusu na kuwawezesha wafanyakazi wenu kuja kushiriki nasi. Nitawazawadia Cheti cha Uongozi Bora wa Michezo kwa utaratibu utakaoandaliwa na Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo.

(iii) Kuhusu **Shirikisho kukosa fedha za kuwezesha kujiendesha** kutokana na kutegemea ada za wanachama, na Taasisi nyingi kutokuwepo kwenye Shirikisho; na hata zile zilizopo kwenye Shirikisho kutokulipa michango yao kwa wakati; na pia baadhi ya taasisi ambazo hazishiriki michezo ya mwaka kutokulipa ada ya uanachama. Ninawahimiza wanachama wote kulipa ada zao kwa wakati kwa kuwa bila fedha hizo Shirikisho litashindwa kijiendesha. Aidha, ninawahamasisha Shirikisho kuendelea kuwa wabunifu katika kutafuta vyanzo vingine vya kupata fedha za kuliendesha Shirikisho pamoja na kugharamia mipango yake kila mwaka. Kwa mfano, endeleeni kufanya mabonanza ambayo yatawashirikisha wadau ikiwemo mabalozi wa nchi mbalimbali pamoja na Taasisi,

Mashirika na Makampuni ya Kimataifa yenye dhamira ya kudhamini Shirikisho. Vilevile panueni wigo wa kujitangaza ili muweze kupata washirika zaidi na hivyo kupata fedha zaidi zitokanazo na ada pamoja na michango. Kwa nafasi hii nazipongeza Taasisi zote ambazo zimekuwa zikidhamini mashindano haya. Lakini pia naamini mashirika na makampuni mengi zaidi pamoja na benki zetu mnaweza kulisaidia Shirikisho letu kwa kujitokeza kufadhili michezo hii ya SHIMMUTA kila mwaka. Napenda pia kuhamasisha Taasisi, Mashirika na Makampuni Binafsi yote yanayopaswa kuwa wanachama, kujiunga na Shirikisho letu ili liweze kukua na kuleta tija zaidi katika jamii ikiwa ni pamoja na kuibua vipaji vya wafanyakazi na kuongeza hamasa ya michezo nchini.

(iv) Shirikisho kutokuwa na ofisi ya kudumu. *Viongozi wa SHIMMUTA hili ni la kwenu wenyewe! Kaeni na wanachama wenu muone namna bora ya kulipatia ufumbuzi lakini nitafurahi kama mtanishirikisha. Nina Imani kubwa wanachama wenu (Taasisi, Mashirika ya Umma na Makampuni Binafsi) hili wanaliweza!*

Ndugu Viongozi na Washiriki Wote;

Kabla sijamaliza hotuba yangu napenda pia kuisitiza kuhusu utunzaji wa mazingira. Serikali inatambua na kupongeza mchango wa Mashirika, Taasisi, Sekta binafsi, pamoja na wadau wote katika kuunga mkono juhudi za Serikali kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi na kutunza na kuhifadhi mazingira hapa nchini. Hata hivyo, pamoja na jitihada hizo, bado tatizo ni kubwa. Shughuli za kibinadamu, kama kukata miti hovyoy; kuchoma misitu; kutupa takataka hovyoy kwenye vyanzo vya maji na nchi kavu; kilimo cha kuhamahama; ujenzi holela; na ufugaji usiozingatia tija umesababisha madhara makubwa ya kimazingira. Madhara hayo ni pamoja na ukame wa muda mrefu, mvua zisizotabirika, kutoweka kwa uoto asilia, na kukauka kwa vyanzo vya maji hali inayosababisha uhaba mkubwa wa maji nchini kwa matumizi ya binadamu, mifugo na shughuli za kiuchumi. Litakuwa kosa kubwa mno kuacha hali hii ikaendelea. Lazima kutunza mazingira yetu kwa kuhakikisha tunalinda vyanzo vyetu vya maji; misitu yetu na kupanda miti kwa wingi ili kunusuru mazingira kwa ajili yetu na vizazi vijavyo. Aidha, napenda niwakumbushe kwa mara nyingine tena Taasisi, Mashirika ya Umma na Makampuni Binafsi kuhakikisha mnafanya usafi, mnapanda miti na maua katika maeneo yenu ya kazi. Vilevile, natoa wito kwenu kuendelea kushirikiana na Serikali kudhamini Programu mbalimbali zinazohusiana na maendeleo endelevu na utunzaji wa mazingira. Naamini wanamichezo ni mabalozi wazuri na wataendelea kuhamasisha wananchi kuhusu utunzaji wa mazingira!

Ndugu Viongozi wa Taasisi, Mashirika ya Umma na Makampuni Binafsi, Wageni Waalikwa na Wanamichezo Wote;

Napenda kuhitimisha hotuba yangu kwa kuwaasa watumishi na wafanyakazi wote mlioshiriki michezo, kutambua kwamba mpo kazini na hivyo mhakikishe mnazingatia sheria, kanuni na taratibu zote za utumishi. Naamini wote ni wafanyakazi na sitegemei kupata taarifa za kuwepo kwa Mamluki katika michezo hii. Vilevile, napenda kuwaasa waamuzi kuhakikisha wanachezesho michezo hii kwa kutumia sheria, kanuni na taratibu mlizojiwekea ili kuhakikisha haki inatendeka, na ushindi unapatikana bila upendeleo.

Aidha, napenda kuwahimiza wanamichezo wote mcheze kwa amani, upendo na kwa kuzingatia maadili na nidhamu ili kufanikisha michezo hii na kurudi nyumbani salama. Nafahamu moja ya sababu kubwa ya kuchagua kufanya michezo hii katika Jiji la Tanga ni ukarimu na upendo na wananchi wa Tanga. Tunajua utamaduni wa watu wa hapa Tanga ni kuwakaribisha wageni vizuri hadi ikifika siku ya kuondoka wageni wanakuwa kama chuma kimenaswa kwenye smaku. Ndio maana wenyeji wetu wanasema "**Karibu Tanga, kuondoka majaliwa!** Ni matumaini yangu kuwa wote tutafanikiwa kurudi majumbani na sehemu zenu za kazi salama!

Baada ya kusema hayo, napenda kutamka rasmi kuwa michezo ya SHIMMUTA 2022 Mkoani Tanga imezinduliwa!

SHIMMUTAAAA (FAMILIA MOJA)

FAMILIA MOJAAAA (SHIMMUTA)

Asanteni Sana kwa Kunisikiliza!